

جن و پری اینترنتی

۴۴۰

من یکی از کسانی بودم که در برابر اینترنت و گسترش آن بسیار مقاومت می‌کردم. به نظر نمی‌آمد که اینترنت بتواند جای مطبوعات را بگیرد؛ برای آن یکی اصلتش من شناسم که این یکی نداشت. اینهم طبیعی بود، زیرا هر پدیده‌ی تازه و نویی تا بتواند تواناییها و امکانات خود را به رخ بکشد زمان می‌برد.

برای ما که مطبوعاتمان سابقه‌ی صد ساله دارد، و به ویژه دوره‌ی کثونی که تعداد نشریات فرهنگی - هنری به چند صد من رسید، بطور طبیعی من بایست یک جا افتادگی و پختگی وجود داشته باشد، اما چنین به نظر نمی‌رسد؛ برای من که پیرامون بیست سال است بطور جدی من نویسم و آن را هم از مطبوعات آغاز کرده‌ام هنوز پرسشها بی و وجود دارد. برای نمونه؛ مطبوعات جدی یعنی چه؟ مطبوعات مردمی یعنی چه؟ وظیفه‌ی مطبوعات چیست؟ چرا کسی یا گروهی اقدام به راه اندازی یک نشریه می‌کنند؟ و بسیاری پرسش‌های دیگر که هنوز هم منتظر تا پاسخ آنها را بگیر.

اکنون تصور کنید که هنوز تکلیف این یکی روشن نشده - آنهم پس از صد سال - ناگهان شکل تازه‌ای پا به عرصه می‌گذارد که حتا دشواریها و گرفتاریهای شکل پیشین را نیز ندارد. خوب! اکنون چه رخ خواهد داد؟ آیا وضع بهتر خواهد شد یا بدتر که آن یکی که آنهمه دشواری و گرفتاری داشت، پس از راه اندازی به شکل شخصی و خصوصی استفاده می‌شد، این یکی که این

گرفتاریها را هم نداشت و هر کسی می‌توانست در خانه بنشیند و سایت و و بلاک و صفحه‌ی خود را راهاندازی کند. بنابراین طبیعی بود که برای کسانی مانند من این نگرانیها وجود داشته باشد. با این وجود، شما را نمی‌دانم، اما من سرانجام دریافتم که پدیده، و آدمهای تازه می‌آیند و هر نسلی از پدیده‌ها و آدمها به ناجار جای خود را به نسلهای تازه‌تر و نوادر می‌دهند. بنابراین مقاومت کردن در برابر آنها، خود را از جهان دور کردن است. ما نه می‌توانیم نقش سندباد را بازی کنیم و بترسیم از آنکه پدیده‌های نو ما را همچو نهنگ خواهند بلعید و همه چیز را ویران خواهند کرد، و نه منطقیست که جای رستم بایسیم و تصور کنیم که می‌توانیم از پس هر تازه آمدۀ‌ای برآییم و پیروز شویم. چنین نیست! این دوریست که می‌گردد و بهتر آن است که آن را به یک دور باطل تبدیل نکنیم.

امروز در خانه می‌نشیتید و از راه صفحه‌ی رایانه وارد هزار توی اطلاعات می‌شوید و در مدت چند دقیقه به همه‌ی جای جهان سر می‌کشید. در آینده‌ای نزدیک حتاً این صفحه نیز از میان برداشته می‌شود و تنها عینکی می‌ماند میان ما و جهان و همه‌ی رایانه به یک عینک تبدیل خواهد شد. این همه زیبا و خیال‌انگیز است و هم ترسناک و فاجعه‌بار، تنها بستگی به ما دارد که چگونه به آن بنگریم و چگونه از آن سود جوییم.

۲۳۱

درباره‌ی ما گفتند که اگر دانش در دور دست‌ترین نقطه‌ی آسمان هم باشد، ایرانیان بدستش خواهند آورد. این جمله شایسته‌ی هر مردمیست که هوش و ذوق و استعداد ما را دارد. کافیست که یک گردش کوتاه در جهان بی‌مرز و بی‌زمان اینترنت بکنید تا تعداد و بلاک‌ها و سایتها و صفحه‌هایی را به زبان فارسی بیابید که سرشار از ذوق و پسند و خلاقیت ایرانیست. و اگر در یک چنین گردش برخورددید به سایقی که نام «جن و پری» را بر خود داشت، روی آن مکث کنید که این روزها یکسال از عمر آن می‌گذرد.

این نام که در همان نگاه نخست مرا به یاد هزار و یکشنب و خیالپردازی‌های آن انداخت به روشنی مشخص بود که حس و ظرافت زنانه را در پس پشت خود دارد.

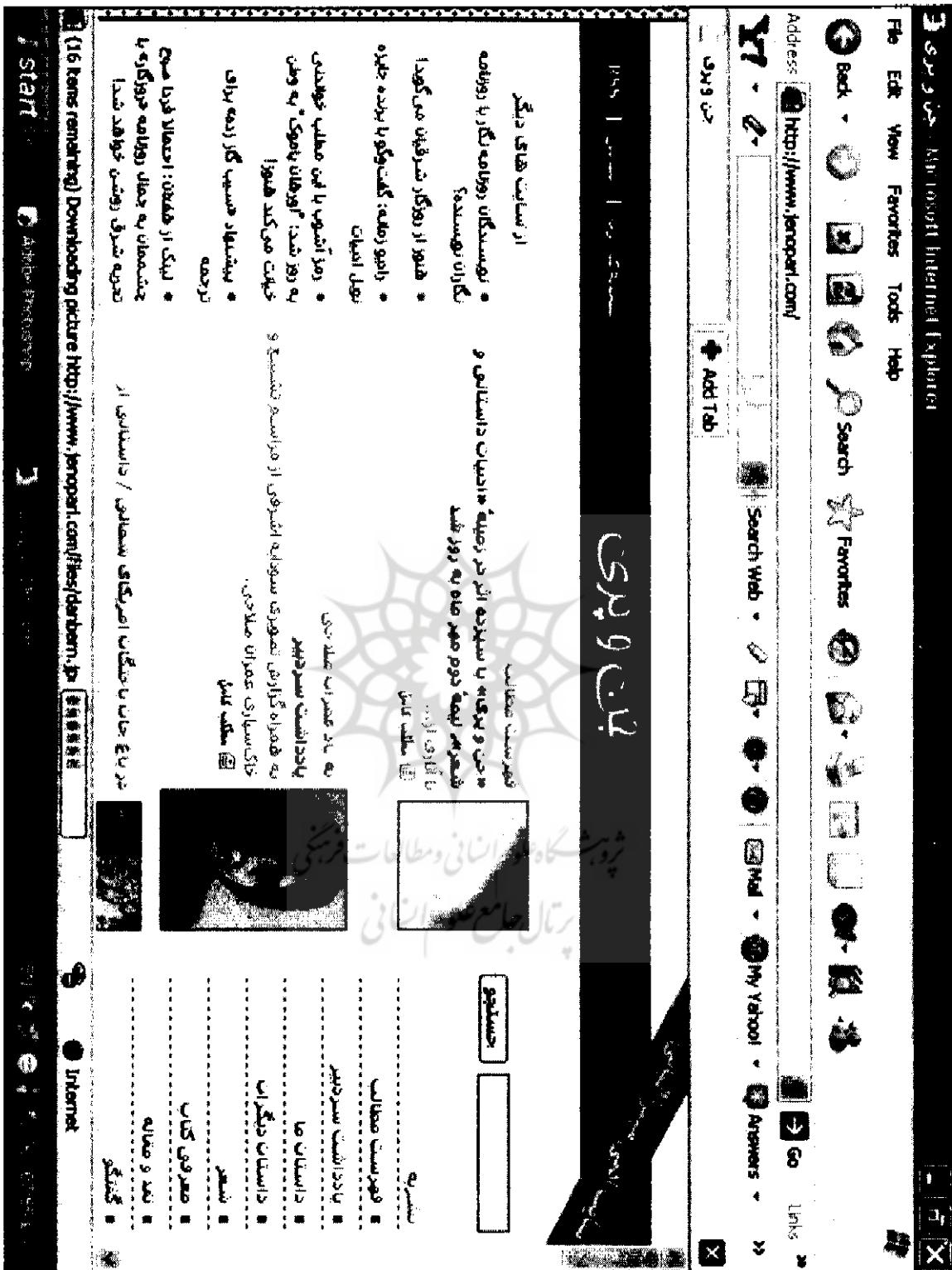
من همیشه بر این باور بوده‌ام مردمی که خوبیها یا شان را نمی‌بینند، بدیختند، اما مردمی که خوبیها خود را انکار می‌کنند مردمی شکست‌خورده‌اند، ما هرگز مردمی شکست‌خورده نبوده‌ایم اما در دوره‌ی تاریخ جدیدمان (از جنبش مشروطه بدینسو) فراموش کرده‌ایم که خوبیها بسیار داریم. بنابراین بهتر است که خوبیها یمان را ببینیم، بدان اعتراف بیاوریم، و آن را تکرار کنیم.

اینترنت هنوز در ایران جوان است، با این وجود به نظر می‌رسد که ره صد ساله را یکشنبه بیموده باشد. و این برای من به عنوان یک ایرانی غرور آفرین است. دیدن ایرانیان، در هر سن،

که از گوش و کنار جهان می‌کوشند تا وجود خود را اعلام کنند، با یکدیگر گفت و گو داشته باشند، و دانش و تجربه و امکانات خود را در اختیار دیگران بگذارند غرور آفرین است. بنابراین چه کسی می‌تواند این خوبیها را ببیند و انکار کند؟ و چرا؟ این سزاوار هر مردم دیگری که باشد شایسته‌ی ما نیست. بنابراین این روزها که سایت، یا بهتر است بگوییم؛ نشریه‌ی اینترنتی حن و پری، تولد یک‌الگی خود را حسن می‌گیرد، بهتر است از خوبیهای آن بگوییم که سزاوار و شایسته‌ی سردبیر و همه‌ی همکاران آن است.

این نشریه در مدت چند ماهی که با آن آشنا شده‌ام، روند رو به کمال خود را با شتاب می‌پیماید. سردبیر آن، خانم الیاتی، را از کلاس‌های نقد هنرستان ادبیات داستانی می‌شناسم؛ خانمی با استعداد و خوش ذوق، و مهمتر از همه کوشای و با همت. او توانسته در مدت یک‌سال گذشته یک سایت ساده را به یک نشریه‌ی ادبی اینترنتی ارتقاء دهد، بدون گرایش به این یا آن گروه، اهمیت استقلال یک هنرمند یا یک نشریه‌ی فرهنگی ممکن است که چندان به چشم نیاید اما باید گفت که همین وابستگی به دسته‌ها؛ و گروهها و محققها، بسیاری از نشریات خوب فرهنگی ما را از دورنمایه تبعی کرده و به نیستی کشانده. برای خوانندگان و مخاطبان هنر و ادبیات به هیچ روحی خوشایند نیست که نشریه‌ای بینانگذاری شود تا دوستان و رفقا برای هم تعارف تکه پاره کنند و هندوانه زیر بغل یکدیگر بگذارند و دیگران را هم به چیزی نشمارند.

بنابراین مخاطبان از دست می‌روند و نشریه‌ها کم‌کم به بولتن درونگروهی تبدیل می‌شوند و سپس از دیده‌ها ناپیدا می‌گردند و رو به تعطیلی می‌روند. این روز استقلال درین زمینه از اهمیت بسیاری برخوردار است که از ویژگیهای نشریه‌ی جن و پری نیز هست.

ازین گذشته جن و پری در همین مدت کرتاه توانسته با گزینش مطالب خوب، مخاطبان و بازدیدکنندگان زیادی را جذب نماید و به یکی از بهترینها تبدیل شود. همه‌ی اینها نیازمند کوشش و همت و صرف بسیار وقت است، که شایسته‌ی قدردانی است. این قدردانی زمانی اهمیت خود را نشان می‌دهد که همه‌ی این تلاشها و صرف وقتها تنها به خاطر علاقه باشد و نه کسب در آمد. این طبیعی است که اگر درآمدی کسب شود نکوهیده نخواهد بود. هر کوشش و تلاشی شایسته‌ی مزد است، چه مادی و چه معنوی، اما نکوهیده آن است که پرداختن به فرهنگ و هنر با هدف تجارت باشد. به هر روزی من که امروز این مطلب را در بزرگداشت یک‌الگی نشریه‌ی ایترنی جن و پری می‌نویسم به دلیل آن است که می‌دانم و می‌بینم که پشتونی آن ذوق و علاقه است و به همین علت هم هست که این فرایش (= روند رو به کمال) در این نشریه پیموده می‌شود. من یک‌الگی این نشریه را به جن و پری، خانم‌الیاتی، و همه‌ی همکاران او و آن نشریه تبریک می‌گویم و امید دارم که این ذوق و علاقه و استقلال همیشه با این نشریه همراه باشد و آیندگان روزی را ببینند که صد‌الگی آن جشن گرفته می‌شود.

در پایان و با افسوس فراوان باز هم در سوگ و اندوه یکی دیگر از عزیزان عرصه‌ی فرهنگ و هنر - عمران صلاحی - هستیم؛ یادش گرامی و روانش شاد باد!

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرنگی پرتابل جامع علوم انسانی

یادآوری

با ارسال این شماره مجله، دو شماره است که از موعد تجدید اشتراک تعدادی از مشترکین می‌گذرد. با اینکه چند ماه است از پایان دوره آبونمان گذشته است، هنوز مشترکان وجه آبونمان خود را نفرستاده‌اند و مجله مرتب برایشان فرستاده شده است.